

ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่

ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (Structural - Functional Theory) เป็นทฤษฎีที่ต่อเนื่องจากทฤษฎีวิวัฒนาการ ที่เชื่อว่าสังคมและวัฒนธรรมจะเปลี่ยนแปลงจากการมีโครงสร้างง่าย ๆ ไปสู่

โครงสร้างที่หลากหลายและสลับซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ เหมือนกับวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตที่เริ่มต้นจากพืชและสัตว์ชั้นต่ำไปสู่พืชและสัตว์ชั้นสูงดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 7 ต่อมานักทฤษฎีกลุ่มนี้ได้เสนอทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ซึ่งเน้นเรื่องการจัดระเบียบทางสังคมที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมขึ้น และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง นักทฤษฎีคนสำคัญคือ ออกุสต์ คอมาท์ เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ เอมีล เดอร์ไคม์ โบรนิสโลว์ มาลินโนว์สกี (Bronislaw Malinowski) ทัลคอตท์ พาร์สัน (Talcott Parson) โรเบิร์ต เค. เมอร์ดัน (Robert K. Merton) และเจฟฟรีย์ อเล็กซานเดอร์ (Jeffrey Alexander)

1. ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของ ออกุสต์ คอมาท์

ออกุสต์ คอมาท์ เป็นนักสังคมวิทยาคนแรกที่เสนอทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ โดยเชื่อว่าโครงสร้างของสังคมประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่นเดียวกับร่างกายของมนุษย์ที่ประกอบด้วยอวัยวะต่างๆ ทั้งอวัยวะย่อย เช่น เซลล์ และอวัยวะใหญ่ เช่น หัวใจ ปอด ขา แขน เป็นต้น ส่วนประกอบของสังคมก็มีทั้งที่เป็นส่วนย่อย เช่น ครอบครัว ชนชั้นทางสังคม เป็นต้น และเป็นส่วนประกอบที่ใหญ่ขึ้น เช่น ชุมชน หรือเมือง เป็นต้น ส่วนประกอบเหล่านี้จะทำหน้าที่แตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน แต่ต้องประสานกันอย่างเป็นระบบ สังคมจึงจะดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุขหรือมีดุลยภาพ (Equilibrium)

2. ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของ เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์

เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ มีความเชื่อเช่นเดียวกับ ออกุสต์ คอมาท์ ในเรื่องการเปรียบเทียบโครงสร้างต่างๆ ของสังคมเหมือนกับอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย และจะเพิ่มความสลับซับซ้อน มีความหลากหลายแตกต่างไปจากโครงสร้างเดิมเสมอ ทำให้หน้าที่ของโครงสร้างแต่ละส่วนแตกต่างกันไปด้วย แต่โครงสร้างและหน้าที่ที่ต่างกันนี้จะเชื่อมโยงประสานกัน ไม่ได้แยกกันโดยสิ้นเชิง เรียกว่า การรวมตัวกันของโครงสร้างที่ต่างกัน (Integration) การเพิ่มจำนวนของสมาชิกในสังคมยิ่งก่อให้เกิดความแตกต่างทางสังคมมากยิ่งขึ้น ทำให้สังคมเกิดความไม่สมดุล สังคมจึงต้องปรับตัว เช่น การแบ่งงานกันทำ การจัดระเบียบทางสังคม เป็นต้น การปรับตัวนี้เองที่ทำให้สังคมเพิ่มความซับซ้อน และเกิดความพิเศษเฉพาะอย่าง (Specialization) ขึ้น แต่สังคมจะมีดุลยภาพ เพราะโครงสร้างต่างๆ ได้ทำหน้าที่ของตนและประสานกับโครงสร้างอื่นๆ ด้วย

3. ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของ เอมีล เดอร์ไคม์

เอมีล เดอร์ไคม์ มีความเชื่อในเรื่องโครงสร้างและหน้าที่เช่นเดียวกัน โดยอธิบายว่าสังคมจะมีดุลยภาพหรืออยู่รอดด้วยการยึดเหนี่ยวทางสังคม (Social Solidarity) คือ การที่บุคคลในสังคมมีสิ่งยึดถือร่วมกัน ในสังคมขนาดเล็กหรือสังคมที่มีโครงสร้างง่ายๆ นั้น การยึดเหนี่ยวทางสังคมจะเป็นแบบ Mechanical Solidarity คือ การยึดถือค่านิยม จารีตประเพณีเดียวกัน มีความคิด ความเชื่อ และทัศนคติต่างๆ แบบเดียวกัน แต่ในสังคมที่ซับซ้อน การยึดเหนี่ยวทางสังคมจะเป็นแบบ Organic Solidarity คือ การยึดเหนี่ยวตามบทบาทหน้าที่ของตนโดยที่แต่ละบุคคลอาจจะมีค่า